

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/1061,Uroczystosci-pogrzebowe-Leopolda-Rzasy-i-Michala-Zygo.html>
2023-12-11, 01:00

Uroczystości pogrzebowe Leopolda Rzasy i Michała Zygo

W najbliższy piątek, 20 października 2017 r. o godz. 12.00. na Cmentarzu Wilkowyja w Rzeszowie odbędą się uroczystości pogrzebowe Żołnierzy Niezłomnych – Leopolda Rzasy i Michała Zygo, żołnierzy WiNu. Wystawienie trumien ze szczątkami doczesnymi bohaterów w kaplicy cmentarnej nastąpi o godz.11.00.

Szcątki zamordowanych zostały odnalezione we wrześniu 2015 r. na cmentarzu komunalnym przy ul. Podkarpackiej w Rzeszowie przez zespół pracowników IPN pod kierunkiem prof. Krzysztofa Szwagrzyka. Dnia 7 września 2015 r. rano, po wcześniejszym usunięciu nagrobka, ówczesny zespół Samodzielnego Wydziału Poszukiwań Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie kierowany przez prof. dr. hab. Krzysztofa Szwagrzyka rozpoczął odsłanianie szczątków ludzkich spoczywających w tym miejscu. Trwające kilkanaście godzin, także w nocy prace archeologiczne ujawniły, że pochowano w tym miejscu trzech mężczyzn. Ich ciała były beładnie wrzucone do grobu i skrupowane kablami elektrycznymi. Czaszki ofiar nosiły ślady postrzału z bliskiej odległości w tył głowy. Po kilku miesiącach ogłoszono tożsamość odnalezionych ofiar. Z całą pewnością potwierdzono, że w tym miejscu pochowano właśnie „trzech z WiN-u”. Pogrzeb awansowanego pośmiertnie do stopnia majora Władysława Koby odbył się 17 września 2016 r. w Przemyślu. Teraz pochowani będą dwaj pozostali żołnierze.

Poniżej przedstawiamy ich biogramy:

Leopold Rząsa, ur. 23 lipca 1918 r. w Drabiniance (obecnie w granicach Rzeszowa). W 1941 r. został zaprzysiężony do ZWZ (ps. „Jesiotr”). Pracował w komórce legalizacji Obwodu ZWZ-AK Rzeszów. Od 1943 r. działał w wywiadzie na terenie Placówki Słocina. Po zakończeniu akcji „Burza” został zastępcą oficera wywiadu Obwodu AK Rzeszów, Zygmunta Zięby „Kima”. Przygotowywał raporty o działaniach polskiego i sowieckiego aparatu bezpieczeństwa, aresztowaniach żołnierzy AK i działalności legalnych partii politycznych. Jesienią 1945 r. został wprowadzony do konspiracji przez Zygmunta Ziębę „Kima” jako zastępcę kierownika Wydziału Informacji Rady Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” Rzeszów. Zajmował się sporządzaniem raportów informacyjnych z terenu powiatu rzeszowskiego. Używał ps. „Augustyn”, następnie „Wacław”. W trakcie wyborów do sejmu w styczniu 1947 r. prowadził wywiad celem oszacowania rzeczywistych wyników wyborów, udało się wówczas zebrać informacje o wielu przypadkach fałszerstw wyborczych. Na początku 1947 r. na polecenie prezesa Okręgu WiN został członkiem PPR. Zatrzymany przez funkcjonariuszy WUBP w Rzeszowie 16 VII 1947 r. na ulicy 3 Maja. Doprowadzony do siedziby WUBP przy ul. Jagiellońskiej, podjął nieudaną próbę samobójczą wyskakując z okna trzeciego piętra. Po niemal półtorarocznym śledztwie został skazany wyrokiem WSR w Rzeszowie z 21 października 1948 r. na karę śmierci, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Został rozstrzelany 31 stycznia 1949 r. w więzieniu na Zamku Lubomirskich w Rzeszowie. Zwłoki potajemnie pogrzebano na cmentarzu w Zwiężycy.

Michał Zygo urodził się 29 sierpnia 1917 r. w Rzeszowie. W latach 1937-1938 odbył służbę wojskową w kompanii łączności 24. Dywizji Piechoty w Jarosławiu. Podczas służby w wojsku ukończył szkołę podoficerską przy 6. batalionie telegraficznym, awansując do stopnia kaprała. Zmobilizowany pod koniec sierpnia 1939 r., wziął udział w kampanii wrześniowej. W okresie okupacji niemieckiej był żołnierzem ZWZ-AK. Z polecenia władz konspiracyjnych wstąpił do Polskiej Partii Robotniczej, infiltrując szeregi tej organizacji. Po wkroczeniu Armii Czerwonej, w sierpniu 1944 r. podjął pracę w Komendzie Wojewódzkiej MO w Rzeszowie. Początkowo był wywiadowcą, następnie

starszym referentem Wydziału Śledczego KWMO. Podczas służby w milicji awansował do stopnia sierżanta. W 1946 r. za namową szkolnego kolegi Leopolda Rząsy wznowił działalność konspiracyjną, tym razem w ramach Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Wykorzystując służbę w milicji, Michał Zygo zbierał informacje dotyczące funkcjonowania KWMO, działalności sowieckich doradców oraz rozpracowyujących konspirację niepodległościową agentów UB i MO. 7 września 1947 r. Zygo został aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa. Został poddany brutalnemu śledztwu. 21 października 1948 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie uznał Michała Zygo za winnego „zbrodni” z artykułu 86§1-2 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego. Michał Zygo został zamordowany metodą katyńską w rzeszowskim więzieniu na Zamku 31 stycznia 1949 r. Jego zwłoki – wraz z ciałami Władysława Koby i Leopolda Rząsy – zakopano na cmentarzu parafialnym w Zwińczycy. W chwili śmierci Michał Zygo posiadał stopień sierżanta.

Kalendarium Prac
Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023

